

Αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος: “Το οικολογικό πρόβλημα χρειάζεται να αντιμετωπιστεί πολυπαραγοντικά”

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Ελλάδος](#)

“Η Εκκλησία και η θεολογία της δεν μπορεί να αντικαταστήσει το έργο της επιστήμης, της τεχνολογίας, της πολιτικής, της εκπαίδευσης, της φιλοσοφίας, της ηθικής ή των οικολογικών οργανώσεων, αλλά μπορεί να συνεργαστεί, να εμπνεύσει και να νοηματοδοτήσει έναν άλλο πολιτισμό στο κοινό έργο όλων μας για την προστασία και βιωσιμότητα του περιβάλλοντος.”. Αυτό σημειώνει, μεταξύ άλλων, ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος [κ.κ. Ιερώνυμος](#), ως Πρόεδρος της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος,

στο μήνυμά του για την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος.

Στο πλαίσιο της **Παγκόσμιας Ημέρας Περιβάλλοντος (5 Ιουνίου)**, ο Μακαριώτατος, όπως πράττει κάθε χρόνο, απέστειλε και εφέτος Μήνυμα στο οποίο υπογραμμίζει ότι “το οικολογικό πρόβλημα χρειάζεται να αντιμετωπιστεί πολυπαραγοντικά και με την έμπρακτη συνεργασία όλων σε τοπικό, κρατικό και οικουμενικό πλαίσιο”.

Αναλυτικά το Μήνυμα του Αρχιεπισκόπου Ιερωνύμου:

“Η Ορθόδοξη Εκκλησία υπήρξε πρωτοπόρος στην αναγνώριση του οικολογικού προβλήματος στον σύγχρονο κόσμο και πολιτισμό. Το Οικουμενικό Πατριαρχείο καθιέρωσε ήδη από το 1989 την 1η Σεπτεμβρίου ως ετήσια ημέρα προσευχής για την προστασία της Δημιουργίας του Θεού. Ο δε Οικουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαίος με τις οικουμενικές πρωτοβουλίες και τα διεθνή συνέδρια άρχισε μια πρωτόγνωρη κινητοποίηση, η οποία επηρέασε ευρύτερα τον χριστιανικό κόσμο. Έκτοτε, το θέμα της σχέσης Εκκλησίας και φυσικού περιβάλλοντος έγινε κοινός τόπος στη σύγχρονη Ορθόδοξη Θεολογία, η οποία ανέδειξε σε βάθος το ευχαριστιακό, φιλοκαλικό και ασκητικό ήθος της Ορθοδοξίας.

Η Εκκλησία με κέντρο τη Θεία Ευχαριστία έχει μια καθολική θεώρηση του κόσμου και της ζωής. Η Εκκλησία υπάρχει, όπως άλλωστε και η Θεία Ευχαριστία, «για να ζήσει ο κόσμος». Το ήθος και η εμπειρία της Ευχαριστίας δεν αφορά μεμονωμένα τον άνθρωπο ως πνευματικό ή λογικό ον, αλλά τέμνει καίρια τη σχέση του ανθρώπου με τον κόσμο και το φυσικό περιβάλλον. Η Θεία Λειτουργία συνιστά μία κατ’ εξοχήν ευχαριστιακή πράξη αναφοράς του κόσμου και της ζωής από τον άνθρωπο στον Θεό. Είναι μια πρόσληψη του υλικού κόσμου από τον άνθρωπο, που δεν τον χρησιμοποιεί για την ικανοποίηση της ατομικής αυτοτέλειας και βιολογικής επιβίωσής του, αλλά τον αναφέρει ευχαριστιακά στον Δημιουργό του και κατόπιν τον μοιράζεται δίκαια με τους συνανθρώπους του.

Η έμπρακτη αυτή σχέση του ανθρώπου με τον Θεό αναδεικνύει την προσωπική και κοινωνική χρήση της Δημιουργίας, το νόημα και τον σκοπό της υλικής πραγματικότητας. Ο άνθρωπος μεταφέρει στην ευχαριστιακή πράξη τον ίδιο τον εαυτό του, την έμπρακτη σχέση του με το φυσικό περιβάλλον, τις σχέσεις του με τους άλλους, οι οποίες και αυτές διέρχονται από τη χρήση και αξιοποίηση των δώρων της Δημιουργίας και των υλικών στοιχείων της προς όλους. Τα πάντα στην Ευχαριστία περνούν μέσω της ύλης του κόσμου, ο οποίος συνιστά τον τόπο, αλλά και τον τρόπο συνάντησης Θεού και ανθρώπου. Η ίδια η Ευχαριστία προσφέρεται «ὕπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς καὶ σωτηρίας».

Το κρίσιμο ζήτημα στην εποχή μας είναι εάν μπορούμε όλοι μας να εμπνεύσουμε και να εργαστούμε για έναν πολιτισμό με νόημα και σκοπό, ο οποίος θα σέβεται έμπρακτα το φυσικό περιβάλλον. Στις μέρες μας η θεολογία και η ποιμαντική πράξη της Εκκλησίας οφείλουν να συνομιλούν και να συνεργάζονται με τον σύγχρονο κόσμο και πολιτισμό, ιδιαίτερα τώρα που η επιστήμη, η πολιτική, η φιλοσοφία, η ηθική, η τέχνη, η εκπαίδευση κ.λπ. δεν φαίνεται να μπορούν να διαχειριστούν από μόνες τους τις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται από τη διογκούμενη καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος και την κλιματική κρίση. Η Εκκλησία και η θεολογία της δεν μπορεί να αντικαταστήσει το έργο της επιστήμης, της τεχνολογίας, της πολιτικής, της εκπαίδευσης, της φιλοσοφίας, της ηθικής ή των οικολογικών οργανώσεων, αλλά μπορεί να συνεργαστεί, να εμπνεύσει και να νοηματοδοτήσει έναν άλλο πολιτισμό στο κοινό έργο όλων μας για την προστασία και βιωσιμότητα του περιβάλλοντος.

Τα έντονα προβλήματα της κλιματικής κρίσης δεν επηρεάζουν το φυσικό περιβάλλον και την ποιότητα της ζωής κάπου μακριά από εμάς, αλλά μας αφορούν άμεσα και καθημερινά. Η σχέση μας με το φυσικό περιβάλλον δεν είναι ένα ζήτημα πολυτελείας και έξω από την Ορθόδοξη Παράδοση της Εκκλησίας. Στο πλαίσιο της ποιμαντικής και θεολογικής ευθύνης της Εκκλησίας για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και την ανάδειξη της ευχαριστιακής και ασκητικής χρήσης του κόσμου ως Δημιουργίας του Θεού για τον άνθρωπο, ήδη εργάζεται η Ειδική Συνοδική Επιτροπή Θείας και Πολιτικής Οικονομίας και Οικολογίας, συντονίζοντας ένα πλέγμα οικολογικών δράσεων υπό την αιγίδα της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος και των κατά τόπους Ιερών Μητροπόλεων.

Συνάμα η Εκκλησία μας εδώ και αρκετά χρόνια, ύστερα και από τις εμπνευσμένες πρωτοβουλίες του Οικουμενικού Πατριαρχείου, παροτρύνει τον γόνιμο διάλογο της θεολογίας με τις επιστήμες, την πολιτική, τη φιλοσοφία και την ηθική, την εκπαίδευση και τον εν γένει πολιτισμό, και προκαλεί συνέργειες με τις οικολογικές οργανώσεις και την κοινωνία των πολιτών στον δημόσιο χώρο. Το οικολογικό πρόβλημα χρειάζεται να αντιμετωπιστεί πολυπαραγοντικά και με την έμπρακτη

συνεργασία όλων σε τοπικό, κρατικό και οικουμενικό πλαίσιο. Από την 5η Ιουνίου 1972, κατά την οποία ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών καθιέρωσε την ημέρα αυτή για την ενημέρωση της ανθρωπότητας σχετικά με περιβαλλοντικά προβλήματα, η κατάσταση, αντί να βελτιώνεται, επιδεινώνεται διαρκώς. Ας μη μείνουμε στα λόγια, ας περάσουμε επιτέλους σε συγκεκριμένα έργα και προγράμματα προστασίας και αειφορίας του περιβάλλοντος «για να ζήσει ο κόσμος».”.

Φωτογραφία αρχείου: Χρήστος Μπόνης